

Plná moc

Není-li plná moc k založení společnosti s ručením omezeným udělena v písemné formě nebo není-li podpis zmocnitele úředně ověřen, je neplatným právním jednáním; soud k této neplatnosti přihlédne i bez návrhu.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 3919/2014, ze dne 27.11.2014)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci navrhovatelky P. K. (dříve R.) zastoupené Mgr. P.Č., advokátem, se sídlem v L., o návrhu na zápis společnosti Centrum o. s. r. o. do obchodního rejstříku, vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. C 58310/KSOS, o dovolání navrhovatelky proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 13. května 2014, č. j. 5 Cmo 115/2014-RD18, tak, že usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 13. května 2014, č. j. 5 Cmo 115/2014-RD18, jakož i usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. února 2014, č. j. C 58310-RD3/KSOS, Fj 7313/2014, se ruší a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Krajský soud v Ostravě zamítl usnesením ze dne 17. února 2014, č. j. C 58310-RD3/KSOS, Fj 7313/2014, návrh na zápis společnosti Centrum o. s. r. o., se sídlem ve F.-M., do obchodního rejstříku.

Vrchní soud v Olomouci k odvolání navrhovatelky usnesením ze dne 13. května 2014, č. j. 5 Cmo 115/2014-RD18, potvrdil usnesení soudu prvního stupně.

Vyšel přitom z toho, že:

- 1) Navrhovatelka zmocnila P.Č., advokáta, aby jejím jménem založil společnost Centrum o. s. r. o. (dále jen „společnost“).
- 2) Petr Čížek udělil substituční plnou moc k založení společnosti jménem navrhovatelky L. S., DiS.
- 3) Plná moc ani substituční plná moc nebyly sepsány ve formě notářského zápisu o právním jednání.
- 4) Navrhovatelka, zastoupená L. S., DiS, založila dne 4. února 2014 společnost. Zakladatelská listina byla sepsána ve formě notářského zápisu.

Odvolací soud - odkazuje na § 441 odst. 2 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku (dále též jen „OZ“), a § 6, § 8 odst. 2 a § 776 odst. 2 zákona č. [90/2012](#) Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) [dále též jen „ZOK“] - dovodil, že zakládá-li společnost s ručením omezeným jediný zakladatel, musí být zakladatelská listina sepsána ve formě notářského zápisu. Plná moc k založení společnosti musí být udělena v téže formě, tj. taktéž ve formě notářského zápisu. Není-li tato forma dodržena, je právní jednání neplatné, a to „absolutně“. Soud k této neplatnosti přihlédne i bez návrhu. Nebyla-li plná moc udělena ve formě notářského zápisu, je právní jednání uskutečněné na jejím základě neplatné.

Proti usnesení odvolacího soudu podala navrhovatelka dovolání, jehož přípustnost opírá o § 237 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), dovozujíc, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky formy plné moci k založení společnosti s ručením omezeným jediným zakladatelem a následků jejího případného nedodržení, podle právní úpravy účinné od 1. ledna 2014, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena.

Dovolatelka má za to, že formu plné moci k založení společnosti s ručením omezeným upravuje § 6 ZOK, který má vůči § 441 odst. 2 in fine OZ povahu předpisu zvláštního. Postačí tudíž, je-li plná moc udělena v písemné formě s úředně ověřeným podpisem, což bylo v projednávané věci dodrženo.

Ani v případě, že by plná moc musela být udělena ve formě notářského zápisu, není podle dovolatelky možné dovozovat absolutní neplatnost právního jednání učiněného zmocněncem na základě plné moci udělené pouze v písemné formě s úředně ověřeným podpisem. Takové právní jednání by bylo stiženo pouze relativní neplatností, přičemž dovolatelka se neplatnosti nedovolala.

Konečně dovolatelka, odkazujíc na § 582 OZ a § 88 zákona č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob (dále jen „zákon o veřejných rejstřících“), soudům nižších stupňů vytýká, že ji nevyzvaly k předložení chybějící listiny – plné moci ve formě notářského zápisu. Právní předpisy předvídají zhojení nedostatku formy právního jednání. Uvedené platí tím spíše, že identita zmocnitelky byla vzhledem k úřednímu ověření jejího podpisu na plné moci nepochybná. Dovolatelka proto mohla zhojit tvrzenou vadu tím, že by předložila plnou moc vyhotovenou ve formě notářského zápisu, v níž by současně schválila i veškerá právní jednání zástupce učiněná jejím jménem předem vystavení této plné moci.

Rozhodnutí soudů obou stupňů dovolatelka považuje za nepřezkoumatelná, odporující právu na spravedlivý proces, a navrhuje, aby je Nejvyšší soud zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Dovolání je přípustné podle § 237 o. s. ř., a to k zodpovězení otázky dovoláním otevřené, dosud v rozhodování Nejvyššího soudu neřešené.

Pro posouzení projednávané věci jsou významná zejména tato ustanovení občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích:

Podle § 1 odst. 2 ZOK společnostmi jsou veřejná obchodní společnost a komanditní společnost (dále jen „osobní společnost“), společnost s ručením omezeným a akciová společnost (dále jen „kapitálová společnost“) a evropská společnost a evropské hospodářské zájmové sdružení.

Podle § 6 odst. 1 ZOK právní jednání týkající se založení, vzniku, změny, zrušení nebo zániku obchodní korporace vyžadují písemnou formu s úředně ověřenými podpisy, jinak jsou neplatná; soud k této neplatnosti přihlédne i bez návrhu.

Podle § 8 ZOK se obchodní korporace zakládá společenskou smlouvou. Společenská smlouva, kterou se zakládá kapitálová společnost, vyžaduje formu veřejné listiny (odstavec první). Připouští-li právní předpis, aby společnost založil jediný zakladatel, zakládá se zakladatelskou listinou pořízenou ve formě veřejné listiny (odstavec druhý).

Podle § 11 odst. 1 ZOK kapitálovou společnost může založit jediný zakladatel.

Podle § 776 odst. 2 zákona o obchodních korporacích se pro potřeby tohoto zákona veřejnou listinou rozumí notářský zápis.

Podle § 440 odst. 1 OZ překročil-li zástupce zástupčí oprávnění, zavazuje právní jednání zastoupeného, pokud překročení schválí bez zbytečného odkladu. To platí i v případě, kdy za jiného právně jedná osoba, která k tomu není oprávněna.

Podle § 441 odst. 2 OZ zmocnitel uvede rozsah zástupčího oprávnění v plné moci. Netýká-li se zastoupení jen určitého právního jednání, udělí se plná moc v písemné formě. Vyžaduje-li se pro právní jednání zvláštní forma, udělí se v téže formě i plná moc.

Podle § 580 odst. 1 OZ neplatné je právní jednání, které se přičí dobrým mravům, jakož i právní jednání, které odporuje zákonu, pokud to smysl a účel zákona vyžaduje.

Podle § 582 odst. 1 OZ není-li právní jednání učiněno ve formě ujednané stranami nebo stanovené zákonem, je neplatné, ledaže strany vadu dodatečně zhojí. Zahrnuje-li projev vůle současně více právních jednání, nepůsobí nedostatek formy vyžadované pro některé z nich sám o sobě neplatnost ostatních.

1) K výkladu § 441 odst. 2 in fine OZ.

Odvolacímu soudu lze přisvědčit, že § 441 odst. 2 in fine OZ klade na plnou moc požadavek zachování téže formy, jakou zákon vyžaduje pro právní jednání, k němuž je plná moc udělena. Je-li tudíž plná moc udělena k právnímu jednání, pro které zákon vyžaduje formu notářského zápisu, měla by zásadně být i plná moc udělena ve formě notářského zápisu. To však neznámá, že nedodržení této formy bez dalšího vede k neplatnosti plné moci, či dokonce – jak dovodil odvolací soud – k neplatnosti právního jednání učiněného na jejím základě zmocněncem jménem zmocnitele.

Právní jednání odporující zákonu je neplatné pouze tehdy, vyžaduje-li to smysl a účel zákona (§ 580 odst. 1 OZ). Uvedené omezení platí i pro posouzení důsledků nedodržení formy právního jednání vyžadované zákonem (§ 582 odst. 1 OZ). Jinými slovy, není-li právní jednání učiněno ve formě stanovené zákonem, je (z tohoto důvodu) neplatné pouze tehdy, vyžaduje-li to smysl a účel zákona.

Je-li pro právní jednání vyžadována forma notářského zápisu, je smyslem a účelem požadavku § 441 odst. 2 in fine OZ na formu plné moci zabezpečit ověření totožnosti zmocnitele [§ 63 odst. 1 písm. e) zákona č. [358/1992](#) Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)] a současně zajistit, aby plná moc byla udělena k zamýšlenému právnímu jednání (tj. aby z ní plynulo oprávnění zmocněnce učinit jménem zmocnitele požadované právní jednání) [§ 63 odst. 1 písm. f) notářského řádu].

Obecně tudíž platí, že není-li pochyb o totožnosti zmocnitele, tj. je-li zcela zjevné, kdo udělil plnou moc, není plná moc neplatná jen proto, že nebyla udělena ve formě notářského zápisu, a to přesto, že byla udělena k právnímu jednání, které musí být podle zákona učiněno ve formě notářského zápisu (důsledky případné neurčitosti či nesrozumitelnosti obsahu plné moci řeší ustanovení § 553 OZ).

2) K formě plné moci k založení společnosti s ručením omezeným jediným zakladatelem (ke vztahu § 441 odst. 2 in fine OZ a § 6 odst. 1 ZOK).

Zákon o obchodních korporacích označuje společnost s ručením omezeným (společně s akciovou společností) jako kapitálovou společnost (§ 1 odst. 2 ZOK). Jakkoliv jde toliko o legislativní zkratku, nepopírající smíšenou povahu této formy obchodní společnosti (mající prvky jak kapitálové, tak i osobní společnosti), platí, že označení „kapitálová společnost“ užitá následně v textu zákona o obchodních korporacích zahrnuje i společnost s ručením omezeným.

Společnost s ručením omezeným může založit i pouze jediný zakladatel (§ 125 odst. 2 OZ a § 11 odst. 1 ZOK). Činí tak přijetím zakladatelské listiny, jež musí být pořízena ve formě notářského zápisu o právním jednání (§ 8 odst. 2 a § 776 odst. 2 ZOK, § 62 a násl. notářského řádu).

Jediný zakladatel může k přijetí zakladatelské listiny zmocnit třetí osobu; v takovém případě z jednání zmocněnce jménem zmocnitele vznikají práva a povinnosti přímo zmocniteli (zakladateli) [§ 436 odst. 1 OZ].

Jelikož zákon (§ 8 odst. 2 ZOK) vyžaduje pro zakladatelskou listinu o založení společnosti s ručením omezeným formu notářského zápisu, je třeba posoudit, zda by i plná moc k přijetí zakladatelské listiny měla být udělena ve formě notářského zápisu (jak by bylo možno dovozovat z § 441 odst. 2 in

fine OZ), či zda postačí, bude-li – jakožto právní jednání týkající se založení obchodní korporace – udělena v písemné formě s úředně ověřeným podpisem. Jinými slovy, jak správně vystihuje dovolatelka, je nutné posoudit vztah § 441 odst. 2 in fine OZ a § 6 odst. 1 ZOK.

Ustanovení § 441 odst. 2 věta druhá a třetí OZ upravuje formu plné moci obecně, bez ohledu na to, pro jaká právní jednání je udělena. Současně platí, že plná moc k založení obchodní korporace je právním jednáním týkajícím se založení obchodní korporace. Pro tato právní jednání je přitom upravena forma v § 6 odst. 1 ZOK, a to včetně sankce stíhající její nedodržení (neplatnost, k níž soud přehlédne i bez návrhu). Ustanovení § 6 odst. 1 ZOK je tedy – jde-li o požadavek formy plné moci k založení společnosti s ručením omezeným – ustanovením zvláštním, které se uplatní přednostně před § 441 odst. 2 in fine OZ.

Postačí tudíž, aby plná moc k přijetí zakladatelské listiny o založení společnosti s ručením omezeným byla udělena v písemné formě s úředně ověřeným podpisem zmocnitele (zakladatele), a to bez ohledu na to, že zakladatelská listina musí být sepsána ve formě notářského zápisu o právním jednání. To samozřejmě zmocniteli nebrání, aby plnou moc udělil ve formě notářského zápisu o právním jednání [jež zachová požadavek jak na písemnou formu, tak i na úřední ověření podpisu – srov. § 63 odst. 1 písm. e) a h) notářského řádu].

Z výše uvedeného současně plyne, že není-li plná moc k založení společnosti s ručením omezeným udělena v písemné formě nebo není-li podpis zmocnitele úředně ověřen, je neplatným právním jednáním; soud k této neplatnosti přihlédne i bez návrhu (§ 6 odst. 1 část věty za středníkem ZOK).

Jelikož v projednávané věci, jak plyne z obsahu spisu, byla plná moc (jakož i substituční plná moc) udělena v písemné formě s úředně ověřeným podpisem, není třeba se blíže zabývat správností obecného závěru odvolacího soudu, podle něhož nedodržení zákonem stanovené formy plné moci vede k absolutní neplatnosti právního jednání učiněného na jejím základě zmocněncem jménem zmocnitele.

Protože právní posouzení věci odvolacím soudem není správné a dovolací důvod podle § 241a odst. 1 o. s. ř. byl uplatněn právem, Nejvyšší soud, aniž ve věci nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.) a aniž se pro nadbytečnost zabýval vytykanými vadami řízení, usnesení odvolacího soudu podle § 243e odst. 1 o. s. ř. zrušil. Důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, dopadají také na rozhodnutí soudu prvního stupně; proto dovolací soud zrušil i je a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243e odst. 2 věta druhá o. s. ř.).

Právní názor Nejvyššího soudu je pro odvolací soud i soud prvního stupně závazný (§ 243g odst. 1 část věty první za středníkem, § 226 o. s. ř.).

Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (od 1. ledna 2014) se podává z článku II. bodu 2 zákona č. [293/2013](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, neboť řízení bylo v projednávané věci zahájeno návrhem na zápis do obchodního rejstříku, doručeným soudu prvního stupně 12. února 2014.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Dražba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Insolvenční řízení a náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Společenství vlastníků jednotek](#)
- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zemědělská půda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o zápůjčce, insolvence](#)
- [Promlčení a ochrana spotřebitele](#)
- [Pozůstalost](#)
- [Pozůstalost](#)
- [Nezbytná cesta](#)